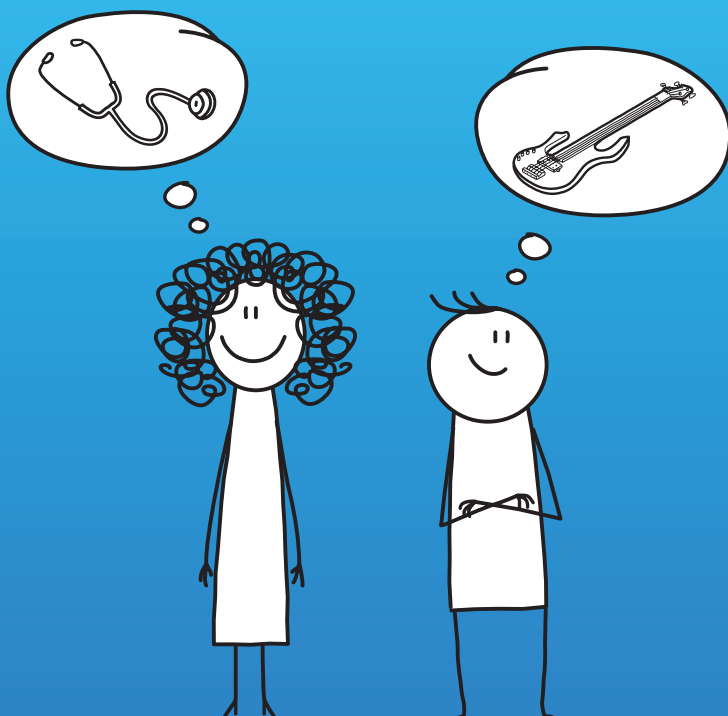
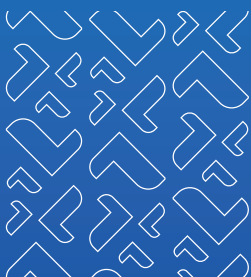

Edukacyjno-zawodowy

NIEZBĘDNIK

dla rodzica gimnazjalisty

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Opracowanie
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Polityki Rynku Pracy

Edukacyjno-zawodowy NIEZBĘDNIK dla rodzica gimnazjalisty

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie
Publikacja elektroniczna: wuplublin.praca.gov.pl
Przedruk części lub całości wyłącznie z podaniem źródła

Autorzy tekstów

Beata Bojarczuk

Agnieszka Sobolewska Ochotnicze Hufce Pracy

Magdalena Wójcik Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Skład, łamanie, druk i oprawa

Drukarnia Standruk

ul. Rapackiego 25 20-150 Lublin

tel. +48 81 740 25 35

fax +48 81 741 52 62

email: info@standruk.com

wydawnictwo bezpłatne

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wydział Polityki Rynku Pracy

ul. Obywatelska 4

20-092 Lublin

sekretariat@wup.lublin.pl

wuplublin.praca.gov.pl

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Publikacja niniejsza została przygotowana przez
doświadczonych doradców zawodowych
z Lubelskiej Wojewódzkiej Komendy
Ochotniczych Hufców Pracy w Lublinie,
Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie,

w ramach

Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych

Dlaczego powołaliśmy do życia partnerstwo lokalne?

Potencjał jaki drzemie w młodych mieszkańcach naszego województwa pragniemy ukierunkować na sukces zawodowy, który w przyszłości przełoży się na poprawę sytuacji na rynku pracy.

Dostrzegając potrzebę wsparcia ludzi młodych – uczniów gimnazjów, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie zainicjował realizację działań w ramach *Partnerstwa lokalnego*, których celem jest m.in. ujednolicenie usług i promocja poradnictwa zawodowego. Realizacja zajęć dla młodzieży, zgodnie z założeniami wypracowanego [Standardu prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego](#) służy poprawie jakości doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych naszego województwa.

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Szanowni Rodzice,

Pragnieniem naszym jest, abyście traktowali nasz *Edukacyjno-zawodowy Niezbędnik dla rodzica gimnazjalisty* jako przewodnik po świecie rynku pracy. Znajdziecie tu informacje, wskazówki i praktyczne porady na temat wspierania młodego człowieka w procesie rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Ważne jest abyście Państwo zastanowili się nad predyspozycjami swojego dziecka, pomogli określić lub nawet odnaleźć jego atuty, umiejętności i zainteresowania, które pomogą wybrać profil szkoły... i przyszły zawód! Temu służy rozdział Samopoznanie: młody człowiek posiada cechy i zdolności, które jednak zarówno on, jak i jego rodzice muszą sobie uświadomić i odkryć. Najlepiej jeśli proces ten odbywa się z pomocą *doradcy zawodowego*. Przekonawszy się o własnej sile, młody człowiek z większą pewnością siebie wkroczy w trudny świat pracy i obowiązków.

W ostatniej klasie szkoły gimnazjalnej zastanawiamy się jak pomóc naszemu dziecku, by wybrało słuszną i właściwą ścieżkę edukacji. O szczegółach zmian jakie zaszły w systemie edukacji przeczytacie Państwo w rozdziale poświęconym ofercie edukacyjnej na poziomie ponadgimnazjalnym oraz zmianom w systemie kształcenia zawodowego. Znajdą się tam informacje dotyczące egzaminów i dokumentów potwierdzających kwalifikacje w odniesieniu do każdego rodzaju szkoły ponadgimnazjalnej.

Czym kierujemy się przy wyborze szkoły? Zastanówcie się razem z dzieckiem, która szkoła będzie najodpowiedniejsza? Czy tylko ta, która jest blisko domu? Czy może zdobędziecie się na pewne poświęcenia, po to, żeby idealnie dopasować ścieżkę edukacji do predyspozycji Waszego dziecka?

Chcemy także przybliżyć Wam informacje o zawodach oraz o lokalnym rynku pracy. Absolwent gimnazjum, następnie liceum lub szkoły zawodowej i uczelni wyższej nie będzie zagubiony w chwili kiedy zdecyduje się podjąć zatrudnienie jeśli będzie miał solidną wiedzę i umiejętności poruszania się po rynku pracy.

Pamiętajcie proszę, że nie jesteście sami! *Doradcy zawodowi* są po to by odpowiedzieć na pytania i pomóc przejść trudne i ważne chwile wyboru ścieżki edukacji i przyszłego zawodu.

Powodzenia!

Spis treści

1. Samopoznanie	7
1.1 Doradca zawodowy	
1.2 Poznać siebie?	
2. System oświaty	19
2.1 Jakie możliwości stwarza wybór każdej ze szkół?	
3. Rynek pracy	25
3.1 Analiza rynku pracy	
3.2 W jakich zawodach poszukiwani są pracownicy?	
3.3 Jaki sektor gospodarki rozwija się, a na jakim jest stagnacja bądź spadek?	
3.4 Jaka jest stopa lokalnego bezrobocia?	
4. Notatki	35

1 | Samopoznanie

... czyli jak wspierać dziecko
w procesie rozwoju zawodowego ?

1 Samopoznanie

... czyli jak wspierać dziecko
w procesie rozwoju zawodowego ?

1.1 Doradca zawodowy

Jako świadomy Rodzic z pewnością dobrze wiesz, jak ważna jest Twoja rola w planowaniu ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowego Twojego Dziecka. Zapewne też zdajesz sobie sprawę, że profesjonalna pomoc i wsparcie udzielane w tym zakresie młodym ludziom, na każdym etapie ich rozwoju, ma ogromne znaczenie.

Zastanawiasz się, kim zostanie Twoje Dziecko, gdy dorośnie. Jaką szkołę skończy, jaki zawód wybierze, czy znajdzie sobie dobrą i satysfakcjonującą pracę. Jako mądry Rodzic, który zna swoje Dziecko i chce dla niego jak najlepiej, intuicyjnie czujesz, w jaki sposób najlepiej do niego dotrzeć, jak najskuteczniej wspierać.

Rodzic może pomóc dziecku w rozpoznawaniu własnych talentów, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań, natomiast **doradca zawodowy** wskaże jego predyspozycje zawodowe, rozpozna cele życiowe i zawodowe, posiadane możliwości i ograniczenia, mocne i słabe strony. Odpowiedzi na proste pytania pozwolą profesjonalście wskazać kierunek rozwoju dziecka, zgodny z jego cechami i zdolnościami.

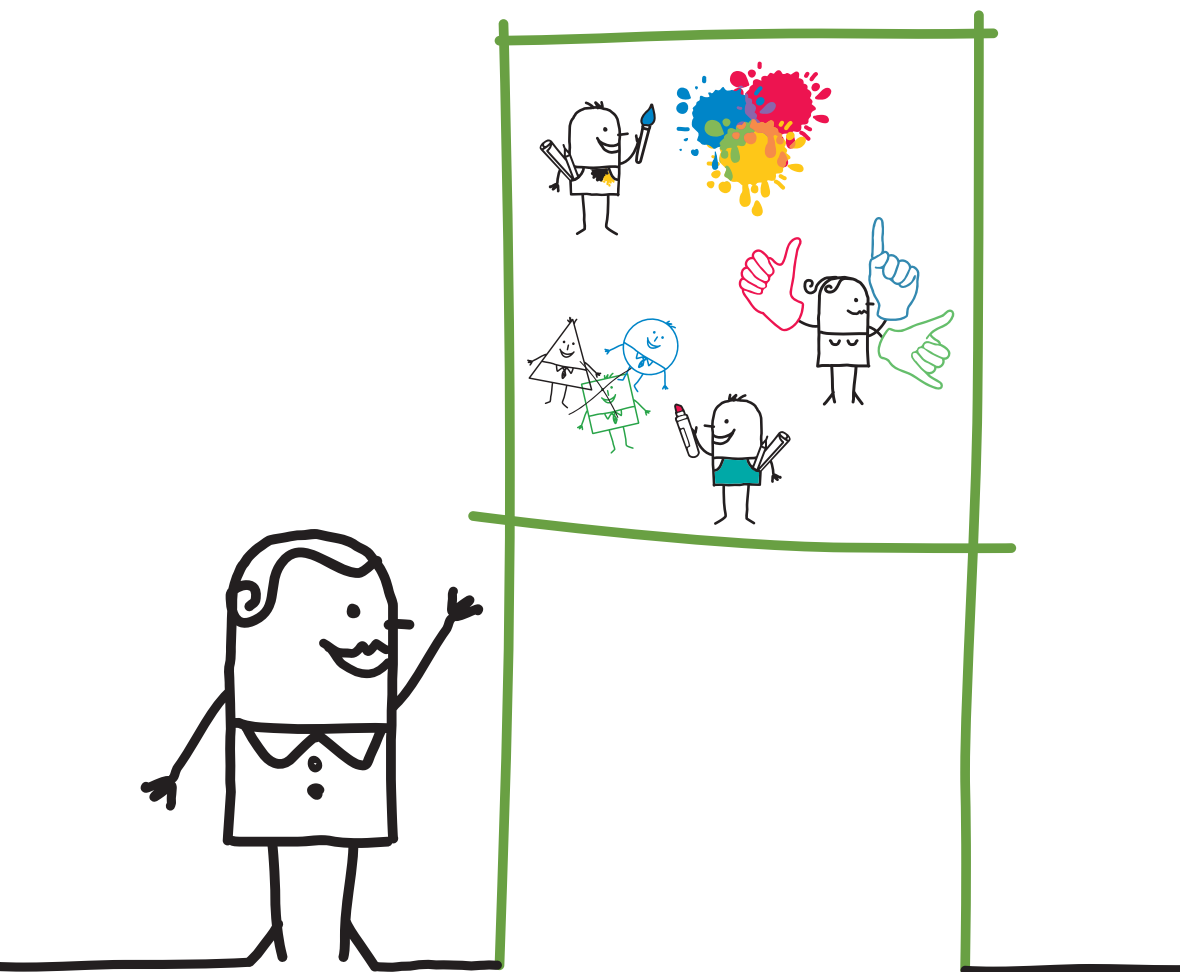
Doradca zawodowy wskaże czynniki wewnętrzne związane z konkretną osobą, tym jacy jesteśmy, jakie posiadamy cechy, które mają wpływ na to jaki zawód powinniśmy wykonywać.

Najważniejsze z nich to:

- temperament,
- cechy osobowości i charakteru,
- zainteresowania,
- umiejętności i uzdolnienia.

Wspierając Twoje Dziecko w wyborach edukacyjno-zawodowych, jako Rodzic, powinieneś pamiętać o roli **doradcy zawodowego**, który:

- pomoże przeanalizować, określić i realistycznie ocenić posiadane talenty, uzdolnienia, zainteresowania i predyspozycje zawodowe, zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy,
- pokaże wymagania dotyczące wykonywania zawodu (w tym zdrowotne),
- zapozna ucznia z ofertą edukacyjną.

1.2. Poznać siebie?

Planowanie przyszłości powinno rozpoczynać się od powyższego pytania. Z pozoru wydaje się, że znamy siebie lepiej niż kogokolwiek innego, ale jeśli zastanowimy się głębiej może się okazać, że nie jest to takie oczywiste i proste. Poniżej przedstawiamy wskazówki i informacje na temat samooceny.

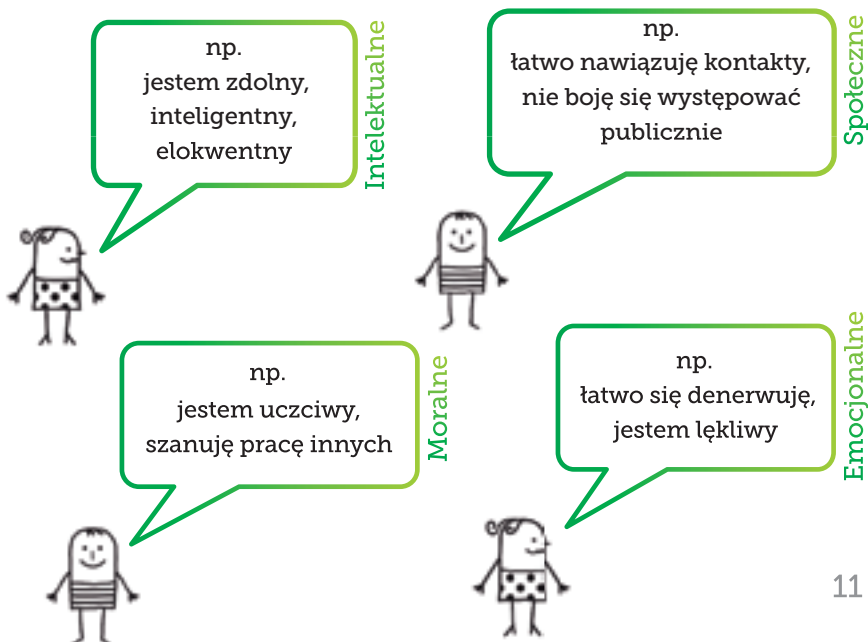
Samooocena to odkrywanie własnej osobowości poprzez analizę indywidualnych cech, warunkujących nasz styl działania, myślenia i reagowania na otoczenie.

Samooocena pozwala na określenie swoich:

- cech osobowości i temperamentu,
- zainteresowań,
- uzdolnień i umiejętności.

OSOBOWOŚĆ

Opisywanie swojej osoby za pomocą cech pozwala na podkreślenie tego co w nas najważniejsze, tego co jest charakterystyczne dla naszej osobowości. Najczęściej gdy opisujemy siebie lub innych, mówimy o cechach psychicznych, które możemy podzielić na 4 kategorie.

TEMPERAMENT

Temperament to ogół biologicznych i psychicznych czynników współtworzących osobowość, określających formalne cechy zachowania, takie jak siła czy dynamika reagowania.

Temperament przejawia się we wszystkich czynnościach człowieka niezależnie od ich rodzaju, treści i ukierunkowania.

Dwa tysiące lat temu ojciec medycyny Hipokrates podzielił ludzi na cztery typy temperamentalne. Dzięki nim uzyskasz przydatną wskazówkę, nie tylko przy podejmowaniu decyzji o kierunku dalszej nauki ale także zrozumiesz dlaczego Twoje dziecko, w niektórych sytuacjach zachowuje się tak a nie inaczej.

Sangwinik

- dar przyciągania do siebie ludzi,
- gadatliwy, narrator, dusza towarzystwa,
- ma poczucie humoru, wesoły i spontaniczny,
- pamięć do kolorów,
- ciekawy wszystkiego wokół siebie,
- urodzony aktor,
- prostoduszny,
- żyje dniem dzisiejszym,
- zmienność usposobienia,
- szczerść serca,
- ciągle jak dziecko.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:
aktora, przedstawiciela handlowego, sprzedawcy, specjalisty ds. marketingu oraz wszystkich tych, w których wymagana jest łatwość w nawiązywaniu kontaktu z innymi.

Melancholik

- skłonny do rozmyślań,
- analityczny,
- poważny i zdeterminowany,
- ma zadatki na geniusza,
- utalentowany i twórczy,
- muzyczny, przejawia zdolności artystyczne,
- filozofujący i poetyczny,
- wyczulony na piękno,
- wrażliwy na potrzeby innych,
- skłonny do poświęceń,
- sumienny,
- idealista.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:
księgowego, naukowca, analityka oraz wszystkich tych, które wymagają umiejętności analitycznego myślenia, systematyczności, uporządkowania i cierpliwości.

Choleryk

- urodzony przywódca,
- dynamiczny i aktywny,
- nieodparta potrzeba zmian,
- musi korygować błędy,
- silna wola i zdecydowanie,
- nie ulega wzruszeniom,
- trudno go zniechęcić,
- niezależny i samowystarczalny,
- wzbudza zaufanie,
- wszystkim pokieruje.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:
kierowniczych, menedżerskich, związanych z realizacją wyzwań np.: walka z konkurencją, zdobywanie nowego rynku klientów oraz wszędzie tam gdzie wymagana jest umiejętność szybkiego podejmowania decyzji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

Flegmatyk

- powściągliwy,
- niewymagający i beztroski,
- spokojny, chłodny, opanowany,
- cierpliwy, zrównoważony,
- cichy, a przy tym dowcipny,
- życzliwy i uprzejmy,
- emocje skrywa głęboko,
- pogodzony z życiem,
- uniwersalny.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:
nauczyciela, dyplomaty, mediatora, sędziego, pielęgniarza, kierownika ustabilizowanego zespołu oraz wszędzie tam gdzie wymagany jest spokój, opanowanie i umiejętność rozwiązywania konfliktów.

ZAINTERESOWANIA

Czym są zainteresowania? Są to skłonności do zajmowania się określonymi przedmiotami, czynnościami. Wszystko to, co lubimy robić w czasie wolnym. Pojawiają się w wieku 11–12 lat.

Określenie zainteresowań jest bardzo ważne. Jeżeli dziecko wie co lubi robić, łatwiej będzie mu podjąć właściwą decyzję przy wyborze zawodu. Będzie wiązało się to również z późniejszą satysfakcją podczas jego wykonywania.

Pomóż dziecku by podążało za głosem swoich zainteresowań i fascynacji. Gdy dziecko ma sprecyzowane plany i wie jaki zawód byłby dla Niego interesujący, musi poznać go „od podszewki”. Nie powinien kierować się jedynie wyidealizowanym jego obrazem. **Byłoby idealnie gdyby istniała możliwość wcześniejszej rozmowy z ludźmi, którzy już pracują w danej profesji.** To najbardziej właściwy sposób ku temu, by młody człowiek upewnił się czy wybrany przez niego zawód jest zbliżony z Jego wyobrażeniami.

Podczas rozmowy można zapytać:

- *Co Pani/Panu najbardziej podoba się w tej pracy?*
- *Co podoba się najmniej?*
- *Czego musiała/musiał się Pani/Pan nauczyć?*

Zainteresowania powinny pełnić szczególną rolę przy wyborze kierunku kształcenia. To one sprawiają łatwiejsze i szybsze wykonywanie zadań, które są dla nas ciekawe (np. pomyśl, ile czasu zajmuje Twojemu dziecku nauczenie się wiersza, który wydaje się nudny, podczas gdy teksty piosenek śpiewanych przez jego ulubiony zespół zapamiętuje błyskawicznie). Jako rodzic powinienś wziąć pod uwagę, to czym interesuje się dziecko i co lubi robić. Dzięki temu będzie dużo szybciej i efektywniej się uczyć, zapamięta więcej informacji i umiejętnie je wykorzysta. Jeśli nie ma konkretnych zainteresowań, zastanów się, które przedmioty w szkole najbardziej lubi – to bardzo dobra wskazówka przy wyborze kierunku dalszej edukacji.

Poniżej przedstawiamy podział zainteresowań, którego głównym kryterium jest specyfika czynności przejawianych w ramach zainteresowań.

Techniczne – pojawiają się podczas wykonywania takich prac, jak: proste naprawy sprzętu RTV i AGD, majsterkowanie i naprawianie instalacji urządzeń mechanicznych, samodzielnym wytwarzaniu różnych przedmiotów i prototypów, umiejętność czytania planów i rysunków technicznych, znajomość zasad działania urządzeń technicznych.

Urzędnicze – przejawiają się w chętnym wykonywaniu typowych czynności biurowych, takich jak prowadzenie korespondencji, wypełnianie różnego typu formularzy; towarzyszy im umiejętność obsługi komputera w zakresie edytorów tekstu, umiejętność obsługi urządzeń biurowych oraz posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu księgowości.

Naukowe – przejawiają się w czytaniu naukowych i popularnonaukowych publikacji, samodokształcania się w wybranych dziedzinach nauki, umiejętność stosowania różnych praw i zasad z zakresu wiedzy naukowej, np. fizyki, chemii w życiu codziennym.

Artystyczne – przejawiają się w uprawianiu form artystycznych lub wzbogacaniu wiedzy na ich temat, np. rzeźbienie, malowanie, taniec, śpiew, gra na instrumencie, fotografowanie, pisanie poezji, powieści, zainteresowanie teatrem, tworzenie projektów, wizualizacji, szycie ubrań.

Społeczne – przejawiają się w czytaniu publikacji o tematyce socjologicznej, psychologicznej, pedagogicznej, z zakresu stosunków międzyludzkich, podejmowaniu prac w organizacjach charytatywnych, opiekowaniu się ludźmi; zainteresowaniom towarzyszy umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych, prowadzenia dyskusji, wyjaśniania różnego rodzaju problemów społecznych, umiejętność organizowania zajęć i imprez okolicznościowych.

Menedżerskie – przejawiają się w zakresie poszerzania swojej wiedzy w zakresie ekonomii, handlu i biznesu, już w trakcie nauki potrafią znaleźć sposób na zarobienie pieniędzy na swoje wydatki; towarzyszy im umiejętność radzenia sobie z innymi ludźmi, wpływania na zdanie i opinie innych przy równoczesnej niezależności własnego zdania; łączą się ze zdolnościami kierowniczymi i organizacyjnymi, łatwością wypowiadania się, skłonnością do działań ryzykownych, energia działania, pewnością siebie i optymizmem.

UZDOLNIENIA

Zdolności – naturalne i wyuczone umiejętności wykonywania pewnych zadań. Każdy z nas posiada uzdolnienia, które odpowiadają konkretnym zawodom. Rozbieżności między zdolnościami a wymaganiami konkretnego zawodu utrudniają pracę, np. trudno wyobrazić sobie muzyka bez uzdolnień muzycznych.

Jakie zdolności powinien posiadać np. ekonomista?

- zdolności rachunkowe – umiejętność szybkiego i prawidłowego wykonywania działań arytmetycznych,
- zdolności myślenia analitycznego,
- planowania,
- wnioskowania.

Jeśli Twoje dziecko lubi coś robić, to ma dużą szansę, że będzie to robił dobrze z naturalną łatwością.

Zdolności są względnie stałymi cechami, dzięki którym bez trudu i chętnie wykonujesz określone zadania.

Jeśli trudno ocenić ci zdolności dziecka, możesz przeanalizować poniższe wskazówki i na ich podstawie dokonać oceny.

Wyobraźnia przestrzenna – dobrze porusza się nawet w nieznanym terenie, nie gubi się w nowych miejscach, dobrze posługuje się mapą, a rysunek techniczny nie sprawia mu żadnych problemów.

Zdolności analityczne – liczy bardzo szybko, zawsze wie ile reszty powinien otrzymać w sklepie, często zastanawia się nad przyczynami różnych zjawisk, analizuje wpływy tych zjawisk i wyciąga z nich wnioski.

Sprawność językowa – lubi pisać wypracowania, potrafi płynnie i ciekawie opowiadać, chętnie czyta książki i czasopisma.

Zdolności artystyczne – lubi rysować i malować, pisze teksty piosenek i chętnie śpiewa, potrafi wymyślić nowe zastosowanie dla codziennych przedmiotów, pisze wiersze i opowiadania.

Sprawność fizyczna – ma sporo energii, dużo czasu poświęca na sport, specjalizuje się w określonej dziedzinie lub interesują go różne dyscypliny, ma dużą wytrzymałość fizyczną.

UMIEJĘTNOŚCI

Umiejętności w odróżnieniu od zdolności mogą się zmieniać i można je zdobyć poprzez naukę i dalej rozwijać, doskonalić. Umiejętności to nic innego jak praktyczne wykorzystanie wiedzy, którą zdobywa się w trakcie nauki (np. obsługa komputera, prowadzenie samochodu, gotowanie, uprawa roślin, posługiwanie się językami obcymi i wiele innych).

KIM JEST MOJE DZIECKO?

Zainteresowania, umiejętności i uzdolnienia mojego dziecka

Zainteresowania

(krótki opis) _____

Umiejętności i uzdolnienia

(krótki opis) _____

Co lubi i umie robić moje dziecko?

(krótki opis) _____

Co lubi lecz nie umie robić moje dziecko?

(krótki opis) _____

Czego na pewno dziecko nie lubi robić?

(krótki opis) _____

2 | System oświaty

2 System oświaty

WYBIERAJĄC SZKOŁĘ PONADGIMNAZJALNĄ TWOJE DZIECKO
MA DO WYBORU 3 TYPY SZKOŁ:

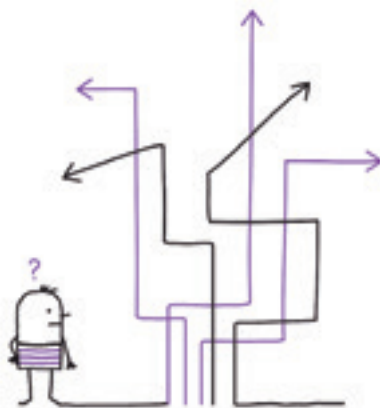
- 3-letnie liceum ogólnokształcące
- 4-letnie technikum
- 3-letnią branżową szkołę I stopnia

2.1 Jakie możliwości stwarza wybór każdej ze szkół?

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Przy wyborze liceum warto pamiętać, że istotną rolę odgrywają przedmioty realizowane na poziomie rozszerzonym. Na ogół ich realizacja rozpoczyna się od klasy drugiej. Klasa pierwsza zakłada realizację tej samej podstawy programowej w zakresie podstawowym.

Po pierwszej klasie uczeń ma możliwość przeniesienia się do klasy o innym, niż pierwotnie wybrał profilu. Jednak w przypadku zmiany będzie musiał uzupełnić braki programowe poprzez egzaminy.

Absolwent liceum posiada wykształcenie średnie i może przystąpić do egzaminu maturalnego, który obejmuje następujące przedmioty:

I. Poziom podstawowy:

- język polski – egzamin pisemny i ustny
- matematyka - egzamin pisemny
- język obcy nowożytny - egzamin pisemny i ustny
- Próg zdawalności - 30% punktów

II. Poziom rozszerzony

Gdzie dodatkowo uczeń obowiązkowo musi przystąpić do jednego przedmiotu na poziomie rozszerzonym. Nie ma tu progu zdawalności, ale wynik procentowy ma znaczenie w procesie rekrutacji na studia.

Absolwenci, którzy nie zdecydują się na przystąpienie do egzaminu maturalnego mogą kontynuować naukę w szkole policealnej lub nabyć kwalifikacje zawodowe na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE - TECHNIKUM / BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

Ważną dla rodzica i ucznia informacją jest to, że każdy zawód składa się z kwalifikacji.

Zawody nauczane w technikum składają się z 2 kwalifikacji, natomiast zawody nauczane na poziomie branżowej szkoły I stopnia z jednej kwalifikacji. Każda kwalifikacja potwierdzona jest oddzielnym egzaminem.

Szczegółowe informacje na temat klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego można uzyskać na internetowej stronie: **Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej** (www.koweziu.edu.pl) lub **Ministerstwa Edukacji Narodowej** (<https://men.gov.pl>).

Jak wyglądają egzaminy zawodowe?

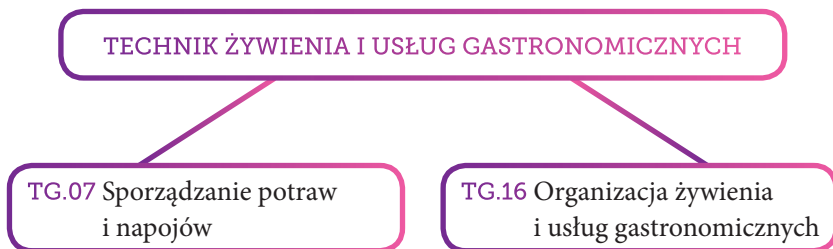
Egzamin zawodowy organizowany jest przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną. Składa się z części pisemnej i praktycznej, a przeprowadzany jest dla każdej kwalifikacji odrębnie.

- Część pisemna to trwający 60 minut test, gdzie do rozwiązania jest 40 zadań wielokrotnego wyboru.
- Natomiast w części praktycznej uczeń ma do wykonania jedno z zadań, w określonym czasie 120-240 minut.
- Próg zdawalności egzaminu zawodowego wynosi 75%.
- Wynik egzaminu nie ma wpływu na dalszą naukę w szkole i promocję do następnej klasy. Uczeń może go zdawać w następnym możliwym terminie, jeśli jednak podejdzie do egzaminu w systemie eksternistycznym będzie musiał za niego zapłacić.

TECHNIKUM

W technikum uczeń jednocześnie realizuje kształcenie ogólne i kształcenie zawodowe w zakresie 2 kwalifikacji wchodzących w skład nauczanego zawodu. Zdanie obu egzaminów i ukończenie szkoły daje dyplom technika i uprawnia do wykonywania wyuczonego zawodu. Absolwent technikum może przystąpić do egzaminu maturalnego na takich samych zasadach, jak absolwent liceum, a następnie kontynuować naukę na studiach wyższych.

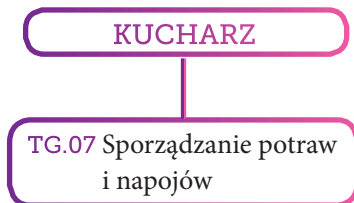
Przykładowy podział zawodu na kwalifikacje w technikum:

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

W branżowej szkole I stopnia realizowane będzie kształcenie zawodowe w zakresie jednej kwalifikacji. Po jej ukończeniu i zdaniu egzaminu z jednej kwalifikacji absolwent uzyska dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe i otrzyma wykształcenie zasadnicze branżowe.

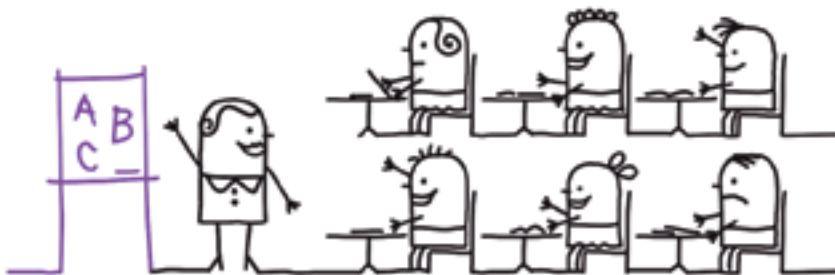
Przykładowy podział zawodu na kwalifikacje w branżowej szkole I stopnia:

Będzie miał również możliwość kontynuacji nauki w 2-letniej branżowej szkole II stopnia, w systemie szkolnym. Po jej ukończeniu i zdaniu egzaminu z zakresu drugiej kwalifikacji absolwent uzyska wykształcenie średnie branżowe oraz dyplom technika. Będzie też miał możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego.

Absolwenci branżowej szkoły I stopnia, którzy nie zdecydują się na naukę w branżowej szkole II stopnia, będą mogli podjąć pracę lub wybrać liceum ogólnokształcące dla dorosłych począwszy od II klasy oraz zdecydować się na kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Istnieje też możliwość kontynuacji nauki w ramach jednostek Ochotniczych Hufców Pracy. Naukę w tych jednostkach może pobierać młody człowiek, który w dniu rozpoczęcia zajęć dydaktycznych ukończył 15 lat, a nie ukończył 18. Po szczegółowe informacje odsyłamy na stronę www.lubelska.ohp.pl

3 | Rynek pracy

3 Rynek pracy

3.1 Analiza rynku pracy

Analizując rynek pracy, nie tylko naszego kraju, ale i całej Europy, możemy dojść do wniosku, iż jedną z jego głównych cech jest nieprzewidywalność. Dlatego przy wyborze zawodu ważne jest śledzenie dokonujących się na nim zmian. Młodzież powinna starannie planować proces wyboru szkoły i rzetelnie przygotować się do podjęcia jednej z najważniejszych decyzji w swoim życiu. Nie będzie to możliwe bez zgromadzenia niezbędnych informacji dotyczących zawodów i rynku pracy.

Młody człowiek, który kończy gimnazjum powinien z łatwością odpowiedzieć na pytania „Jaki jestem, co lubię, czego wolę unikać oraz czego szukam?”. **Wiedzę o sobie samym musi skonfrontować z możliwościami, jakie daje mu rynek pracy.**

Taka analiza powinna nieść odpowiedź na konkretne potrzeby danej osoby, a przede wszystkim dać możliwość oceny indywidualnych szans na znalezienie pracy w przyszłości. Poświęcając temu więcej czasu będzie pewny, iż dokonał trafnego wyboru. Może zdarzyć się również, że nie od razu trafi właściwie, ale w trakcie drogi zawodowej zawsze znajdzie się czas na poprawki. Warto też sobie uświadomić, że nie należy iść do szkoły tylko po to, żeby zdobyć dyplom, który zagwarantuje pracę, gdyż żaden jej nie zagwarantuje. Zbyt szybkie zmiany na rynku pracy wymuszają na nas konieczność śledzenia trendów. W związku z tym, przy wyborze zawodu, uwaga powinna być skupiona na kompetencjach jakie posiadamy lub jakie jesteśmy w stanie zdobyć w trakcie nauki.

INFORMACJE KONIECZNE DO ANALIZY

W jakich zawodach
poszukiwani są pracownicy?

Jaki sektor gospodarki rozwija się,
a na jakim jest stagnacja bądź spadek?

Jaka jest
stopa bezrobocia?

3.2 W jakich zawodach poszukiwani są pracownicy?

Planując karierę zawodową oraz podnoszenie kwalifikacji warto zapoznać się z wynikami badań, które koncentrują się na regionalnym zapotrzebowaniu na zawody. Badanie prognostyczne Barometr zawodów¹, realizowane wśród ekspertów regionalnego rynku pracy, umożliwia zaklasyfikowanie zawodów w każdym powiecie do jednej z trzech kategorii:

- **zawodów deficytowych, w których najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy**

ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ UZNAWANE ZA DEFICYTOWE W WOJ. LUBELSKIM

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	24
samodzielni księgowi	22
spawacze	19
pielęgniarki i położne	18
kierowcy autobusów	17
piekarze	16
fryzjerzy	16
szefowie kuchni	15
diagności samochodowi	15
krawcy i pracownicy produkcji odzieży	15

Kształcenie w zawodach deficytowych jest najbardziej pożądane z perspektywy rynku pracy i daje największe szanse na znalezienie pracy w zawodzie wyuczonym. Warto jednak już w trakcie edukacji zwracać uwagę na wymagania pracodawców, które pojawiają się w ofertach pracy, gdyż często niezbędne jest spełnianie pewnych dodatkowych wymagań – np. posiadanie doświadczenia zawodowego, określonych kwalifikacji i kompetencji. Istotne jest także, aby w ofertach zwrócić uwagę na warunki zatrudnienia oraz charakterystyczne obowiązki związane z wykonywaniem zawodu, gdyż pozwoli to na uniknięcie rozczarowania w momencie wejścia na rynek pracy.

¹ Prezentowane wyniki pochodzą z raportu *Barometr zawodów 2017. Raport wojewódzki – województwo lubelskie* opracowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

- **zawodów zrównoważonych, w których liczba ofert pracy odpowiada liczbie osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt równoważą się)**

ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ UZNAWANE ZA ZRÓWNOWAŻONE W WOJ. LUBELSKIM

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
magazynierzy	22
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	21
terapeuci zajęciowi	20
animatorzy kultury i organizatorzy imprez	20
opiekunki dziecięce	20
gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	20

Uzyskanie zawodu należącego do grupy zrównoważonych daje znaczne szanse na znalezienie pracy w zawodzie wyuczonym. Istotne jest jednak, aby posiadane doświadczenie, kwalifikacje i kompetencje były konkurencyjne w stosunku do innych osób posiadających dany zawód i odpowiadały wymaganiom pracodawców.

- **zawodów nadwyżkowych, w których najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie**

ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ UZNAWANE ZA NADWYŻKOWE W WOJ. LUBELSKIM

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
pedagodzy	22
ekonomiści	22
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	22
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	21
pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	20
specjaliści administracji publicznej	19
pracownicy administracyjni i biurowi	18
specjaliści rolnictwa i leśnictwa	17
specjaliści technologii żywności i żywienia	17
socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	16
pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp	16

W przypadku zawodów nadwyżkowych istnieje niedostosowanie liczby osób kształcących się w danym zawodzie w stosunku do zapotrzebowania pracodawców. Podjęcie decyzji o wyborze kierunku/profilu edukacji powiązanego z zawodem nadwyżkowym:

- a) niesie ze sobą ryzyko braku możliwości znalezienia pracy – zapotrzebowanie w ogóle nie występuje i niezbędne jest całkowite przekwalifikowanie,

b) daje bardzo ograniczone możliwości znalezienia pracy – zapotrzebowanie jest niewielkie i należy być bardzo konkurencyjnym pod względem posiadanych kwalifikacji, kompetencji miękkich oraz doświadczenia zawodowego lub całkowicie się przekwalifikować.

Informacje na temat zapotrzebowania na pracowników w poszczególnych zawodach znajdują się na stronie barometrzwodow.pl. Zachęcamy do szczegółowego zapoznania się z sytuacją w zawodach związanych z rozważaną ścieżką kształcenia Państwa dzieci.

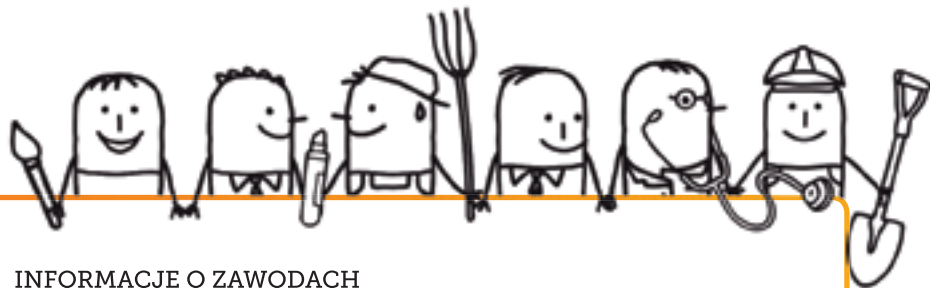
3.3 Jaki sektor gospodarki rozwija się, a na jakim jest stagnacja bądź spadek?

System edukacji stara się nadążyć za zmieniającymi się potrzebami rynku pracy, jednak nie jest to proste zadanie. Wprowadzane są nowe technologie, kolejne miejsca pracy z tym związane wymagają nowych lub chociażby uaktualnionych kwalifikacji.

Dla osoby stojącej dopiero przed wyborem zawodu, a w późniejszym czasie poszukującej pracy niezwykle ważne jest posiadanie wiedzy o nowych możliwościach zatrudnienia w zawodach, które pojawiły się w ostatnich latach. Można tu wyróżnić m.in.: Baristę, Brokera edukacyjnego, Fundraiser, Groomera, Hipoterapeutę, Taksatora, Testera gier, Trendsettera czy Zoopsychologa.

3.4 Jaka jest stopa lokalnego bezrobocia?

Bezrobotni zarejestrowani w ostatnim dniu grudnia 2016 roku na poziomie województwa stanowili 10,4% w liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik krajowy natomiast wynosił w tym czasie 8,3%.

INFORMACJE O ZAWODACH

Gdzie mogę zdobyć szczegółowe informacje o zawodzie:

(od kogo, gdzie, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Rozmowę z przedstawicielami zawodu wykonam:

(z kim, gdzie, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Gdzie mógłbym poznać dokładniej interesujący mnie zawód

(praktyka, staż, wolontariat, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Przyszłość tego zawodu (jego perspektywy) to głównie:

1. _____
2. _____
3. _____

Czy można w tym zawodzie pracować na własny rachunek?

(jeśli tak to opisz w jaki sposób?):

Pomocą, w dokonaniu wyboru ścieżki zawodowej, służy publikacja Krajowego Ośrodka Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej: „Przewodnik po zawodach”.

Przewodnik zawiera informacje o 193 zawodach!!!!

Zawody pogrupowane są według poszczególnych specjalizacji, w czytelny sposób przekazują informacje o warunkach pracy, wymaganych umiejętnościach oraz ścieżce edukacyjnej i zawodowej, związanej z każdym z opisanych zawodów. Warto poświęcić chwilę na zapoznanie się ze szczegółowymi, ciekawymi informacjami na temat zawodów, zwłaszcza, że podane są w bardzo przystępny (interesujący dla młodego odbiorcy) sposób.

Każdy zawód opisany jest na osobnej karcie zawodu a samo ułożenie opisu dodatkowo ułatwia poruszanie się po Przewodniku gdyż każdy zawód ma tę samą strukturę. Opisy zawierają to, co Twoje dziecko będzie robić, pracując w danym zawodzie, to, czego oczekują pracodawcy, to, czego musi się nauczyć.

INFORMACJE O ZAWODACH:

- „Przewodnik po zawodach” dostępny pod adresem:
www.koweziu.edu.pl/index2.php?id=strefa_ucznia_zawod
- „Klasyfikacja zawodów i specjalności” zawierająca opisy zawodów, zamieszczona na stronie publicznych służb zatrudnienia dostępna pod adresem:
<http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- filmy prezentujące określone zawody :
www.youtube.com/user/koweziu

INFORMACJE O SZKOŁACH:

- Informator o szkołach ponadgimnazjalnych w województwie lubelskim na rok szkolny 2015/2016 – Kuratorium Oświaty w Lublinie
www.kuratorium.lublin.pl/informator.php
- Wykaz szkół zawodowych oraz wykaz kwalifikacyjnych kursów zawodowych z terenu województwa lubelskiego - dostępne na internetowej stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie
<http://wuplublin.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/poradnictwo-zawodowe/zasoby-informacji>

ja, ty, my, oni...

Bedniusz cały czas pracował z ludźmi. Widać jest zadowolony, wesoły, komunikatywny, kulturowo otwarty. Widać jest zainteresowanie modą i trendami przemysłu kosmetycznego. Bedniusz jest wesoły, miły, przyjazny, lubi być w ruchu. W pracy potrzebuje uprzejmości, uwagi, zwrócenia uwagi, refleksji, wytycznych, na długoterminowy wynik.

kariera edukacyjna

Wskazano jest umiejętność obsługi komputera oraz znajomość języków obcych.

warunki pracy

Wykonuje różne typy pracy, pracownik „na miejscu”. Bedniusz pracował w salonach z kosmetykami, salonach z kosmetykami, w salonach z kosmetykami. Często bedniusz ma kontakt z klientami z kosmetykami. Przy niektórych zabiegach bedniusz używa środków dezynfekcyjnych, bedniusz ma kontakt z klientami z kosmetykami. Ponadto bedniusz jest przewidziany do pracy z klientami z kosmetykami.

kariera zawodowa

Pracę znajdziemy w gabinetach kosmetycznych, gabinetach z kosmetykami, salonach z kosmetykami. Można przewidzieć salony gabinet kosmetyczny.

4 | Notatki

4 Notatki

Planowanie kariery

Plany
Twojego dziecka

Czym kieruje się
Twoje dziecko
przy wyborze szkoły?
Co chce osiągnąć?

Czego chce unikać
Twoje dziecko?

Przedmioty szkolne, które dają dziecku satysfakcję i z łatwością się ich uczy:

a. _____

b. _____

c. _____

Przedmioty szkolne, których nauka nie sprawia dziecku przyjemności:

a. _____

b. _____

c. _____

Co muszę zrobić by pomóc dziecku osiągnąć jego zaplanowane cele:

ĆWICZENIE 1. (Praca z dzieckiem)

Poniżej znajdziesz pytania, które pomogą Ci w określeniu swoich mocnych stron. Te wiadomości będą Ci przydatne przy wyborze dalszego kierunku kształcenia. Przed przystąpieniem do udzielenia odpowiedzi przeczytaj wszystkie pytania. Bądź z sobą szczerzy.

Co umiesz robić najlepiej? Wymień wszystkie swoje umiejętności, nie pomijając nawet drobnych, takich jak: gotowanie czy artystyczny manicure.	
W jakiej dziedzinie masz najwięcej wiadomości, doświadczenia? Może to być ta sama dziedzina a mogą to być dwie różne – jedną znasz najlepiej teoretycznie, a drugą praktycznie.	
Co mógłbyś robić bardzo dobrze (lepiej niż przeciętnie), gdyby zostały spełnione pewne warunki (takie jak uzyskanie środków na działanie, przeszkolenie, nabycie nowych doświadczeń, umiejętności).	
Do jakich funkcji, stanowisk, zadań nadajesz się najbardziej? Zapomnij na chwilę o rzeczywistości, puść wodzę fantazji – jeżeli uważasz, że powinnaś zostać generałem lub modelką napisz to.	
Wymień, zdolności, cechy charakteru, które uważasz za swoje zalety oraz walory fizyczne.	
Czy masz jakieś umiejętności rzadko spotykane? Nie muszą one osiągać poziomu nieprzeciętnego, wystarczy, że są rzadkie w twoim środowisku (np. wysoka wyobraźnia pozwalająca na realizację różnych nowatorskich projektów).	

ĆWICZENIE 2. (Praca z dzieckiem)

Dokończ poniższe zdania. Staraj się udzielać szczerych odpowiedzi, które jako pierwsze przyszły Ci do głowy.

Jestem _____

Gdy byłem mały, lubiłem _____

Najbardziej interesuje mnie _____

W wolnym czasie _____

Potrafię _____

Jestem bardzo dobry w _____

Najczęściej jestem chwalony za _____

Posiadam dużą wiedzę na temat _____

Stale uzupełniam swoją wiedzę o _____

Najbardziej cenię _____

Lubię ludzi, którzy _____

Moi przyjaciele są _____

Wierzę, że najważniejsze w życiu jest/są: _____

Ludzie powinni _____

Inni mówią, że jestem _____

Ludzie nie powinni _____

Inni cenią mnie za _____

Gdybym mógł spełnić jedno marzenie, byłoby to marzenie o _____

Nigdy nie chciałbym w sobie zmienić _____

Rodzice powinni uczyć swoje dzieci (czego?) _____

Najlepiej wychodzi mi _____

Nie jestem zbyt dobry w _____

Czuję, że dobrze byłoby, gdybym poprawił _____

Lubię siebie za _____

Dużą wagę przywiązuję do _____

Gdybym miał opisać siebie jednym zdaniem, to brzmiałoby ono następująco: _____

Moje

umiejętności:

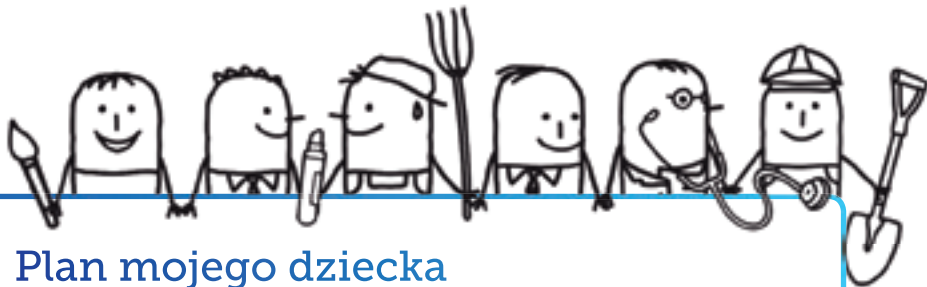

wiedza:

zdolności:

Plan mojego dziecka

MOJE DZIECKO CHCE ZOSTAĆ: _____

► żeby osiągnąć:

ABY TO UZYSKAĆ MUSI ZDOBYĆ:

► wykształcenie

► wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne

► inne

► i przezwyciężyć bariery

PUNKTY KRYTYCZNE REALIZACJI PLANU

► _____

Pytania, na które muszę znaleźć odpowiedzi:

(Tu wpisuj pojawiające się przed Tobą pytania i szukaj na nie odpowiedzi)

Gdzie mogę uzyskać dodatkową pomoc doradcy zawodowego (adres)?

▶ Odpowiedź:

Pytanie: _____?

▶ Odpowiedź:

Pytanie: _____?

▶ Odpowiedź:

Pytanie: _____?

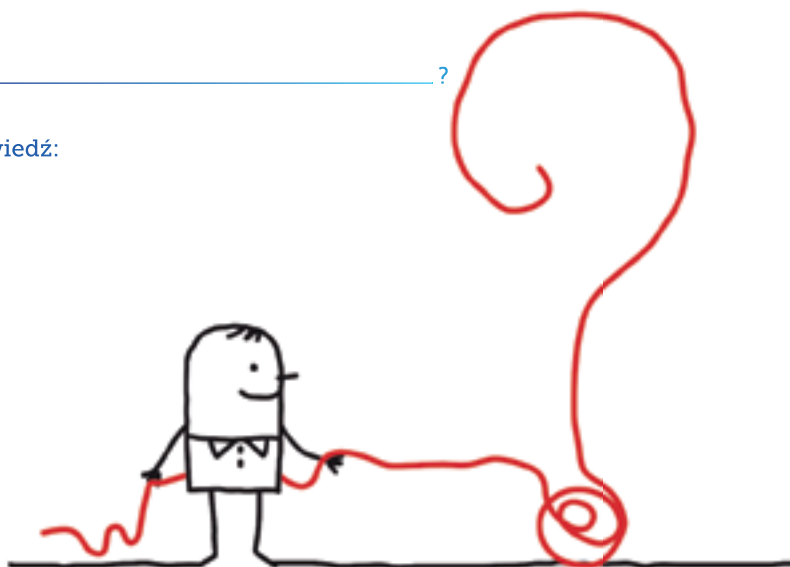
▶ Odpowiedź:

Pytanie: _____?

▶ Odpowiedź:

Pytanie: _____?

▶ Odpowiedź:

zainteresowania
kompetencje
rynek pracy

Analizuj

planuj

nauczanie
praca
rozwój
kariera

Lubelskie
POMYŚL
O SWOJEJ
PRZYSZŁOŚCI
ZAWODOWEJ

wolontariat
praktyki
szkolenia
aktywność

Działaj

przedsiębiorczość

Umów się
na rozmowę z doradcą zawodowym:

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wydział Polityki Rynku Pracy

ul. Obywatelska 4

20-092 Lublin

sekretariat@wup.lublin.pl

wuplublin.praca.gov.pl

